

МУҲАББАТ

Ҳар мўмин дилида бир орзу фақат,
Ҳар дамда ўйида Маҳшарнинг куни.
Аллоҳ гуноҳларин қилиб мағфират,
Зора ноил этса жаннатга уни.

Тунлари мени ҳам чулғайди хаёл,
Ўзинг ёрлақагин мени ҳам, ё Рабб.
Сенинг васлинг гарчи энг олий висол,
Раҳм этгил ва лекин ҳолимга қараб.

Менинг ҳам тилагим ол инобатга,
Қовуштир орзулар олами билан.
Расулуллоҳ демиш: Киши жаннатга
Киргайдир севикли одами билан.

АЗРОИЛ

Бадавий шаклида келиб Азроил
Муҳаммадга деди:— Жонингни олгум.
Ва лекин ҳурматга экансан ноил,
Тила тилагингни, дўст бўлиб қолгум.

Муҳаммад тўлғонди ўнгга-ю сўлга,
Деди:— Ишинг экан — ола қол жонни.
Розиман, илтифот айлаб Расулга,
Бахш этиб турибсан сўнгги имконни.

Ёлғиз ўтинчимни қайтарма минбаъд,
Майли, сўнг тепамда кўксингни кERGил.
Умматим жонини осон ол фақат,
Унинг азобин ҳам ўзимга бергил.

ҲАДИС

Бу улуғ даргоҳда меҳмонман мен ҳам,
Менинг ҳам дилимда ошиқлар оҳи.
Ҳадисчи боболар дегандек у дам,
Тавбамни қабул эт, ўзинг, Илоҳи.

Улғайдик ва лекин олдда кўп гап бор,
Давра шамоллари эсиб ўтгайдир.
Инонгум, эътиқод ўзи бўлиб ёр,
Бизнинг ҳам қўлимиз бир кун тутгайдир.

Ибодат бор эди, у этгай давом,
Қирқ билан ёпмасмиз бу уйнинг томин.
Бизни тинглаганга ҳамиша салом,
Яна кўришгунча соғ бўлинг! Омин!

ҚУЛ ВА ҚУЁШ

Демасман, зулматда мудом фарёд қил,
Ҳиммат нури билан дилни обод қил.
Расулуллоҳ демиш:— Ошма ҳаддингдан,
Қуёш тутилганда қулни озод қил!

ДИЛОЗОР

Бунчалар дилозор бўлмасанг, кимса,
Мақоминг бандаи мўмин-ку ахир?!
Кимдир жигарини тупроққа кўмса
Ҳолин сўрамасанг, тошми бу бағир?

Тепангда порлайди офтоб чароғон,
Сен эса атрофни буткул тун дейсан.
Кимнингдир дилига чўкса зимистон,
Сен унинг ҳолини ёруғ кун дейсан.

Бир маҳал дуч келиб сендек балога,
Пайғамбар оҳ чекмиш, қалби тўла зор.
Расулуллоҳ демиш: ҳатто Мусога
Уммати бунчалик бермаган озор.

1991—1992 йиллар

ЎЗБЕКИСТОН ДАВЛАТИ

Ўзбекистон байроғи кўтарилди чинакам,
Ушбу кунни, айтинг-чи, қай биримиз кутмадик.
Зарур бўлган чоғда гоҳ дор тагида туриб ҳам,
Қай биримиз тарихнинг синовидан ўтмадик.

Донғил сафарга чиқди энди ҳур Ўзбекистон,
Кимгадир оёқости, кимга у осмон бўлди.
Шукрим, ўз-ўзини таниди кекса жаҳон,
Яъни ўзбек Давлатин жумлаи жаҳон билди.

Не-не камситувларни кўрган шу бошим билан,
Она халқим, қошингда тизза букиб турибман.
Ўзбекча гапирганда, бир чуқум ошим билан
Садақай бахтинг деб борим тўкиб турибман.

Гарчи доим унгандир гулчечаклар боғимда,
Темур ва Навоийни эслаймиз такрор-такрор.
Мен-ку узоқ яшарман, лекин кетар чоғимда
Тепамда эгилажак ўз туғим — байроғим бор!

Насиб этмиш бу кунлар, таралсин янгроқ унлар,
Дўстлар билар ёнма-ён қутлайлик бу айёмни.
Илоё, бошимизга келмасин қаро кунлар,
Ўзбегим, деб кўтаринг, дўстларим, олтин жомни.

1992 йил, 4 март

МУСОФИР

Бурунни сассиқ деб кесиб бўлмайди,
Сиз мени тушунинг, Абдулло ака.
Ўзбекман, ва лекин дарбадар дайди,
Тасалли беролса қанийди Макка.

Ўзбек деб ажратар Афғонга борсам,
Менга келгинди деб қарайди Араб.
Тингловчи кимса йўқ дардимни ёрсам,
Фақат эзиламан онамга қараб.

Гарчи камим йўқдир молу дунёдан,
Ошёни омонат қушман аслида.
Йироқман юрт деган меҳригиёдан,
Ғарибман умримнинг қайноқ фаслида.

Қўлда қурол билан жанг қилдим мен ҳам,
Афғон тупроғини босганида ёв.
Ҳеч қурса бир нафас, ҳеч қурса бир дам,
Босқинчи йўлига бўла олдим ғов.

Жангда иниларим бўлдилар шаҳид,
Ёлғиз онам билан қолдик икковлон.
Мени атадилар манфур мужоҳид
Шимол галалари маккор, беомон.

Жайхуннинг ортидан келган ўзбегим,
Қурол кўтармишдир ўртаниб жони.
Бугун мен оламга ошкора дегум,
У ҳам шўроларнинг бўлди қурбони.

Менга қўли қон деб боқманг, акажон,
Озодлик қадрини мен ҳам билганман.
Жангларда қай ўзбек берган бўлса жон,
Унинг қаторида мен ҳам ўлганман.

1992

ТУРКИСТОН БОЛАЛАРИГА

(Мустақиллигимизнинг бир йиллиги муносабати билан)

Туркистоннинг болалари, мақтовимга қулоқ тутманг,
Гина қилсам чиданг, аммо гапларимни ҳеч унутманг.

Энг аввало, шажарангиз қайдан чиққан, билиб олинг,
Сиз ҳам башар фарзандисиз, Ҳақни байроқ қилиб олинг.

Мен Темурдан сўзлайинми, сўзлайинми Навоийдан,
Барчасини ўқигансиз, эшитгансиз ё ровийдан.

Тарихингиз шундоқ узоқ, жангу жадал деса ҳам бор,
Босқин ҳам бор, тошқин ҳам бор, касбу амал деса ҳам бор.

Бобур бўлиб сўрадингиз қўни-қўшни дунёларни,
Машраб бўлиб кездингиз гоҳ қашқир юрмас саҳроларни.

Ўт кетсин у қора кунга — бировларга қул бўлдингиз,
Шарқу Фарбнинг ўртасида оёқости йўл бўлдингиз.

Бироқ иймон нури доим оқиб турган қонингизда,
Ўзингиз ҳам сезмагансиз, бир гавҳар бор жонингизда.

Минг-минг шукр, замон келиб истиқболга эришдингиз,
Хароб бўлган хонадонни бутламоққа киришдингиз.

Хурликнию саодатни муборақбод этгум, лекин
Айтиб қўйай, қулоғингиз битган экан секин-секин.

Назарингиз тушар аввал зеби-зийнат дастурхонга,
Ҳануз таъзим қилмоқдасиз мол-дунёси бор инсонга.

Бўй-бастини кўрсатгувчи урфони зўр миллат қани,
Сизнинг учун обрў — олтин, арзонгаров шухрат — маъни.

Юрагида жавҳари бор кимсаларни кўрмагайсиз,
Карнайи йўқ бечоранинг тўйига йўл бурмагайсиз.

Ҳар қадамга хушомадни ўз ўрнига қўёлсайдим,
Пешволарнинг пойларига ҳафтада қўй сўёлсайдим,

Бўлмас эди мендан улуг, мендан азиз бирор инсон,
Оҳ, халқимни не кўйларга солдинг замон, солдинг замон.

Туркистоннинг боғларида булбуллари бор, ҳолбуки,
Хор бўлса ҳам тоғдай баланд кўнгиллари бор, ҳолбуки.

Биров у ён тортар бўлса, биров бу ён тортаётир,
Қонсираган жаллодларнинг шодликлари ортаётир.

Билиб бўлмас рост гап қайда, билиб бўлмас қайда ёлғон,
Маломатга йўлиқади, элга: “Бирлаш” деган инсон.

Туркистоннинг болалари, Туркистоннинг болалари,
“Пуф” деганда тўзғигудек мўъжазгина лолалари.

Чинор бўлиб илдиз отинг, қоя бўлиб тиклангиз қад,
Улуғ-улуғ аждодларнинг хавотири Сиздан беҳад.

Соянгизда паноҳ топсин ҳориб толган қондошингиз,
Унутмангки, бул чаманда ҳар бир япроқ жондошингиз.

Тўқайзори бўлмаса гар шеру арслон қайдан унар,
Бир манзили бор эканки, бургутлар ҳам келиб қўнар.

Олдиндадир ҳали заҳмат, олдиндадир имконингиз,
Осилмаган не-не Машраб, отилмаган Чўлпонингиз.

Ўтинч ила ҳасратимни насиҳат деб юзга солманг,
Худо инсоф берган кунни бармоғингиз тишлаб қолманг.

Муруввату маърифатдир буюкликнинг нишонаси,
Қадам қўйинг, мана сизга донғил йўлнинг остонаси.

Туркистоннинг болалари, Туркистоннинг болалари,
“Пуф” деганда тўзғигудек мўъжазгина лолалари...

1992

* * *

Ҳақ севгай ўзига ёр бандаларни,
Дилида иймони бор бандаларни,
Такаббур бошларни пастроққа эгса,
Юксакка кўтаргай хор бандаларни.

1992

* * *

Кимдир фарзандига дерди: — Эй, кўзим,
Жону дилинг билан эшит бул сўзим.
Қачондир саломга алик олмасдим,
Энди бир аликка зордирман ўзим.

1992

* * *

Шеър, Фарзанд, Яхшилик — мисли полапон,
Тарқалиб кетдилар ҳаммаси ҳар ён.
Оламда қанчаки ёмонлик бўлса,
Ёпирилиб келдилар бари мен томон.

1992

ШОИР ЧОРИЖОН МАРСИЯСИ

Ҳар ким ҳам дунёдан ўтади.
У ё шоҳ, ё гадо бўлмасин.
Қазойинг қалбимни ўртади,
Ҳеч кимнинг шогирди ўлмасин!..
Ахир у энг аввал инсондир.
Қавмига қадрли бир жондир.
Устози орзуманд осмондир,
Ҳеч кимнинг шогирди ўлмасин.
Сен ўйчан юрардинг, Чорижон,
Ўйлардим — илҳомга ёри жон,
Айтмовдинг, енгибди дард пинҳон,
Ҳеч кимнинг шогирди ўлмасин.
Фузорнинг даштида оламдек,
Армонинг сочди оқ толамдек,
Беғубор эдинг бир боламдек,
Ҳеч кимнинг шогирди ўлмасин...
Шеърят, ҳамроҳсан биз ила,
Ўйингда юз берди зилзила,
Бу не ҳол, баҳорда зилзила,
Ҳеч кимнинг шогирди ўлмасин.
Шоир хоҳ ёшдир, хоҳ қаридир,
Ижоди ажалдан наридир.
Аламдир, бари бир аламдир,
Ҳеч кимнинг шогирди ўлмасин!

1992

ШАРОФ РАШИДОВ ХОТИРАСИГА

Марҳумлар ҳаётдан эрурлар йироқ,
Демакки, йироқлар хушомаддан ҳам.
Макру найрангларин қўймайди бироқ,
Токи ҳаёт экан Нобакор Одам.

Уларнинг турфа хил одатлари бор,
Аввал ганжларини қўмгай тупроққа.
Сўнг бирдан ўзларин ҳис этиб ночор,
Гавҳарим қайда деб тушгай титроққа.

Дунёда ҳар кимга қисмат ёр эмиш,
Кимдир тож кийгайдир, кимлардир қулоҳ.
Гўёки Алишер сизга ҳам дермиш:
“Сийратинг дарвешу сувратингдир шоҳ”.

Эзгулик ниқобин юзига тортган
Манфур бир майдонда сургандингиз от.
Кимдир ўз падарин бир пулга сотган,
Қўл-оёқ кишанда, таланган бисот.

Ўйчан қўзингизда не ғам бор эди,
Келажакмиди ё мозийнинг шони?
Ўзбек-ку, бир эрка интизор эди,
Сизни адо қилди минг бир армони.

Эрксевар элларнинг орзусин ёқлаб,
Хаёл денгизида тунлар сузгансиз.
Истиқлол сўзини юракда сақлаб,
Сиз қафас ичида гуллар тузгансиз.

Шоирман, бўйнимда шеърнинг гуноҳи,
Соҳибин асрайди Салтанат маккор.
Очқўз, амалпараст кимсалар гоҳи
Адолат менман деб топгай эътибор.

Уларнинг дастидан нотинч эл, замон,
Танимай қолурсан оқ-қорани ҳам.
Чалғитиб келганлар топганда имкон,
Ҳаттоки Темуру Бойқарони ҳам.

Одилдир — ким элни бошлаган бахтга,
Ўзи ўтда ёниб, йўлни очганлар.
Лекин интиларкан тож ила тахтга,
Во ажаб, қўпинча дордан қочганлар.

Қуллуқ, Шароф ота, минг бора қуллуқ,
Боқий Ўзбекистон сизга ҳам ёдгор.
Бугун у истиқлол шавқига тўлиқ,
Хизматингиз эслар такрор ва такрор.

Илоҳи, ҳар кимга берсину тўзим,
Бут бўлсин Ватаннинг метин қўрғони.
Сизни қўллаб турар Ўзбегим — ўзим,
Ва, юртнинг посбони — жасур ўғлони!

Султон бўлмасангиз, Шароф ота, гар,
Яшардингиз қалам қўлдоши бўлиб.
Покликка, вафога тимсол муқаррар,
Хурсаной аянинг йўлдоши бўлиб.

1992 йил 2 ноябрь

ХАЛҚ НАҚЛИ

Халқ нақли тўқимайди атайин,
Нақлларнинг умри фузун бўлади.
Мана, сизга биттасини айтайин:
Яхшилиқ қил — тилинг узун бўлади.

Ўйга солар бироқ бошқа бир жиҳат,
Яхшилиқни ҳунар қилган элимиз.
Бошимизга ёғар тинмай маломат,
Айтинг, қачон узун бўлар тилимиз.

1992

ИККИ ҒАНИМ

Қизларнинг душмани ҳусни бўлса гар,
Шоирнинг душмани — истеъдодидир.
Уларнинг ҳаётин этгувчи заҳар
Суқ билан ҳасаднинг истибдодидир.

Қизларга суқ билан боққан ҳар кимса,
Порлоқ юлдузларга менгзаб мақтайди.
Шоир истеъдодин душмани эса,
Уни оёқости қилиб топтайди.

1992

МЕН КИМГА СУЯНГУМ

Бир кун савол берди ёшгина ўғлон:
— Нечун Аллоҳим деб йиғлайсиз нолон.
Дедим, жавобимдан бўлмагин ҳайрон,
Мен кимга суянгум Аллоҳдан бошқа.

Тинимсиз алдаса муҳит, маконинг,
Тортса оёғингдан дўсту ёронинг.
Шундай ўтар бўлса ҳар зум, ҳар онинг,
Мен кимга суянгум Аллоҳдан бошқа.

Ношукур эмасман дунёда гарчанд,
Қайдадир менга ҳам бор балки дилбанд
Ва лекин тириклай куйдирса фарзанд,
Мен кимга суянгум Аллоҳдан бошқа.

Инсофу ишонч ҳам ширин сўз бари,
Тириклик тошқиндир ёки кўпқари.
То ҳаёт экансан қочгайдир нари,
Мен кимга суянгум Аллоҳдан бошқа.

Шунчалар каж эрур дунёи гардун,
Ундан диёнатни ахтармоқ нечун,
Падар шод ўз ўғлин бағрин этса хун,
Мен кимга суянгум Аллоҳдан бошқа.

Мингта кўз пойлайди битта жонингни,
Жонингмас, мартабанг, балки шонингни,
Ўт қўймай ёқарлар хонумонингни,
Мен кимга суянгум Аллоҳдан бошқа.

Бу кўҳна дунёда яшадим нега,
Яйдоқ от мисоли бўлдим беэга.

Маломат қилурман, оломон, сенга:
Мен кимга суянғум Аллоҳдан бошқа.

Мендан ранжимасин бўлса дўст агар,
Балки уларнинг ҳам дилида кадар,
Ҳойнаҳой мендайлар дегай муқаррар:
Мен кимга суянғум Аллоҳдан бошқа.

Умр ҳам охирлаб бормоқда секин,
Энди сарғаймоқда мен эккан экин.
Майли, сен ўзингга суянгил, лекин,
Мен кимга суянғум Аллоҳдан бошқа.

1992

МУЛОҚОТ

— Бахтсизман, толеим кулмайди,
Онажон, қошингга кетайин.
— Кетганлар ҳеч қайтиб келмайди,
Бардош қил дейман, оҳ, нетайин.

— Не учун дунёда туғилдим,
Бу қадар омадсиз, бечора.
— Ўзим ҳам бир умр бўғилдим,
Болажон, ноилож, начора.

— Не учун ёвуздир одамлар,
Бирови топтайди бирини?
— Мени ҳам еди-ку шу ғамлар,
Билмадим бу ҳолнинг сирини.

— Инсонга ишондим — хор бўлдим,
Сен дединг — бир ишонч сабрдир.
— Ўзим ҳам ишончга зор бўлдим,
Оқибат топганим қабрдир.

— Бош уриб борарга йўқдир жой,
Онажон, қошингга кетайин.
— Болажон, ҳорибсан ҳойнаҳой,
Бардош қил дейман, оҳ, нетайин.

— Чорласанг, мадаккор бўлолсанг,
Висолинг руҳими шод этар.
— Сен ҳам гар йўқликка йўл олсанг,
Борлиқда ким мени ёд этар?!

1992

ЎЗБЕК ҚОМУСИ

Мен бечора бир одамман,
Эртанги куним,
Не бўлишин билмайдиган ожиз бандаман.
Еру осмон ўртасида топмаган қўним,
Ботинимда ботмон тошу зоҳир хандаман.

Ёлғизликнинг рутубатли кўчаларида,
Не-не олтин фаслларим ўтди жунжикиб.
Шеърятнинг тунд қоронғу кўчаларида
Йироқ-йироқ юлдузларга боқдим энтикиб.

Иғво, ҳасад, фитна билан тўлган бу ҳаёт,
Ҳар онимда мингта этди бир ҳасратимни.
Хира туман орасида буткул коинот,
Фира-шира илғар эдим мамлакатимни.

Эслар эдим Бухорийни, Яссавийни ҳам,
Ҳа, ҳа, айри тушмаганди хотиротимдан,
Фақат улар чалинарни кўзимга мубҳам,
Лекин сира кетмас эди ҳаёлотимдан.

Ҳам Темурбек, ҳам Улуғбек, Алишер, Бобур,
Сизлар тузган ул салтанат — Салтанат бўлди.
Улуғ тарих Туркистонга чўнг гувоҳ эрур,
Давлат эдик, давлат эдик, у давлат бўлди!

Эмукдошим, ай, қардошим, қулоқ тут менга,
Ушбу кўҳна қаҳқашонда мағрур тутгин бош.
Сен заминга лойиқдирсан, замин ҳам сенга,
Сеникидир энди бу ер, сеники қуёш.

Қўлингда эрк, бошда ялов, тилингда суруд,
Ватанинг бор, бола-боғчанг, ор-номусинг бор.
Ўзбекистон деб аталган муқаддас ҳудуд,
Ўз Давлатинг, Мамлакатинг, ўз Қомусинг бор.

1992

ХАЛҚНИ АСРАСАНГ

Ҳеч кимса девор билан ажралганмас оламдан,
Вужудингга туташдир тегрангдаги шу хилқат.
Яхшилик қил ҳаммага, қайтажак ўзингга ҳам,
Сен ўзингни асрайсан халқни асрасанг фақат.

1992

ОДАМИЙЛИК

Бир кун тўкин бўлар юпқа дастурхон,
Зарбоф бўлмаса ҳам кийгансан чопон,
Лекин одамликни унутар бўлсанг,
Уларнинг барчаси ҳайф сенга, инсон!

1992

ЭЧКИ

Хаммага маълумдир эчкининг феъли,
Қозонга тушгунча тинч тура олмас.
Доим эгри бўлгай танлаган йўли,
Хунар кўрсатмаса жим юра олмас.

Гоҳо ниҳолларни ғажийди обдон,
Чўпон таёғига тегинар гоҳо.
Сурувни жарликка бошлар ногаҳон,
Ўзи четлаб ўтар хатарни аммо.

Бир куни эчкининг ғайрати қўзиб,
Баланд бир қоянинг учига чиқди.
Боқди булутларга кўзини сузиб,
Юксаклик завқини сурди, мириқди.

Тоғларга тўшалди қорайиб оқшом,
Энди қайтиб тушмоқ керак-ку ахир.
Изғирин бошланди, йўқолди ором,
На гиёҳ, на сув бор, қоя тап-тақир.

Қандоқ чиқди у ён, ўзи ҳам билмас,
Қайтиб тушмоқликка топмади чора.
Энг юксак қоянинг устида хуллас,
Мунғайиб бир ўзи қолди бечора.

Энди мадад сўраб маърай бошлади,
Осмону фалакни кўтариб бошга.
Бизнинг тилда айтсак, кўзин ёшлади,
Омад бошқа деди, фалокат бошқа.

Тонгда назар солди қояга чўпон,
Эчки ҳайкал янглиғ қотганча турар.

Юракни эзгудек маърайди нолон,
Ўзига бетўхтов ҳимоя сўрар.

Чўпон ҳам чиқолмас бундоқ қояга,
У ҳам ноилождан бошин қашлади.
Фурсатни кетказмай дея зоега,
Қутқазмиш йўлини излай бошлади.

Бир бора қайнайди ҳар ҳолда қозон,
Сурув рўйхатидан уни ўчирди,
Дарҳол ўқлади-ю милтигин чўпон,
Эчкини қоядан уриб туширди.

1993

ҚОРАҚАЛПОҒИМ

Мен ўзбек, сен эса қорақалпоқсан,
Турклар дунёсида сен ҳам урвоқсан,
Гар мен тупроқ бўлсам, сен ҳам тупроқсан,
Ўзбекка азалий қариндош, иним.

Орол бўйларида топгандинг ором,
Шоли, балиқ эди сенга ризқу ком,
Наҳот энди йўқдир тўлғизилган жом,
Наҳот қолдинг ёлғиз, кўзда ёш, иним.

Мана — бу Ибройим, Тулебберган бу,
Қорақалпоқ бахтин тилаб юрган бу,
Яратгандан ҳаққин сўраб турган бу,
Илоё бошгинанг бўлсин тош, иним.

Сени қўллаб турар улуғ мамлакат,
Юртбоши яхшилик тилайди фақат,
Ниятинг ҳамиша бўлсин ижобат,
Ҳам йўлдош, ҳам қўлдош, ҳам сирдош иним.

Умидвор яшаймиз дорил замонда,
Биримиз Нукусда ёки Қўқонда,
Умуман айтганда Ўзбекистонда,
Сенга бўлажакмиз кўзу қош, иним.

1993

ЎЗБЕКИСТОНИМ, СЕНГА

Айлайин қалбимни тортиқ нурли бўстоним, сенга,
Сен ватандирсан, фидодир танда бу жоним сенга.

Бебаҳосан, асрагайман гавҳарим, деб мен сени,
Сен қароғ бўлсанг агарда, садқа мужгоним сенга.

Сендан айру дам узундир, лаҳзалар ҳам йилга тенг,
Бир умрга лек баробардир керак оним сенга.

Ҳар бир аҳлинг битта юлдуз, кавкабистоним ўзинг,
То ҳаётдирман, чароғим, шуълайи шоним сенга.

Ёру дўстлар жам бўлибдир, тўй қилур ўзбек элим,
Мен дегайман хуш келибсан, дўсту меҳмоним, сенга.

Хизматингга шай эрурман, меҳнатингда ҳам ўзим,
Бахтиёрман, сарф этолсам борки имконим сенга.

Дилда борим сен учундир, қўлда торим сен учун,
Қайда бўлсам талпинурман, Ўзбекистоним, сенга.

1993

ЛЎТТИБОЗ

Не-не балоларга гоҳо тутилдим,
Кўпидан, иншооллоҳ, энди қутулдим.

Бошимга тушди гоҳ муҳтожлик, кулфат,
Барига кўникиб кетдим оқибат.

Тутқин эта олди на шуҳрат, на ғам,
Қутулдим беҳуда орзулардан ҳам.

Бир замон қолганда чорасиз, якка,
Дард хуруж қилганди ўксик юракка.

Неча ой йўл қараб, тўшакбанд бўлдим,
Шукрим, дарддан ҳам охир қутулдим.

Токи, ғолиб экан босқинчи зоти,
Қафасда ўтгайдир халқнинг ҳаёти.

Ватан озод бўлди, нашъага тўлдим,
Демак, кишанлардан мен ҳам қутулдим.

Аммо бир касофат қийнайди ҳамон,
Унга бас келолур на вақт, на замон.

Уни дафъатан-да тутиб ҳам бўлмас,
Ва лекин айланиб, ўтиб ҳам бўлмас.

Қутулдим неча қиш, неча ёзлардан,
Фақат қутулмадим лўттибозлардан.

Даргоҳинг бунча кенг, оҳ, Парвардигор,
Сенинг марҳаматинг бисёрдан-бисёр.

Мушрик бандаларинг наҳот оз сенга,
Нечун зарур бўлди лўттибоз сенга.

Унинг ҳам одамдек бор юзи, кўзи,
Лекин алдаб кетар куппа-кундузи.

Манфаат бўлса бас, қайтмас балодан,
Қуруқ чиқа берар чўкса, дарёдан.

Унинг дўпписини бунга кийгизар,
Қисир сигирни ҳам ҳатто ийгизар.

Унинг жинси йўқдир, йўқдир миллати,
Умумбашарийдир, яъни иллати.

Қарайсан, бир гўзал турар, айлаб ноз,
Ботинига боқсанг, афсус, лўттибоз.

Мана бу жаноб-чи, жилмаяр мамнун,
Аслида либосга ўралган маймун.

Ризқинг бут бўлсин деб чеккандим нола,
Қай кун алдаб кетди бир чўлоқ бола.

Лўттибоз ошнодир иши битгунча,
Эшаги кечувдан токи ўтгунча.

Илоҳо, оламда ўзингсан энг соф,
Бергил уларга ҳам диёнат, инсоф.

Қанча синовинг бор, солгин бошимга,
Уларни юборма ҳаргиз қошимга.

Майли, дўзахингда қийна, ўтда ёқ,
Мени лўттибозга дуч қилма бироқ.

1993

МЕҲРУ ОҚИБАТ ҲАҚИДА БАЛЛАДА

Дема кўтарилди меҳру оқибат,
Биргина чора бор бундай чоғ фақат.

Токи танангда жон, оғзингда сўзинг,
Энди хабар олгин ўзингдан ўзинг.

Хотин нонуштага олиб кирса чой,
Ўзингни таклиф қил: — Ич, фалончибой!

Тонгда ишхонангга қўйсанг гар қадам,
Жумладан, салом бер ўз-ўзингга ҳам.

Илгакка палтонгни ҳурмат билан ос,
Кўрсат ўзингга ҳам садоқат, ихлос.

Одатда бир кимса ишга бўлар гов,
Ҳайфсан эълон қилгин ўзингга дарров.

Балки йўл оларсан узоқ сафарга,
Йироқ қишлоққа, олис шаҳарга,

Ҳол сўраб дадангдан, туққан онангдан,
Ўзингга мактуб ёз борган жойингдан.

Дема, кўтарилди меҳру оқибат,
Бунинг чораси бор, изла, топ фақат.

Туғилган кунингни балки биларсан,
Ўзингга нимадир совға қиларсан.

Ногоҳ тушиб қолсанг касалхонага,
Кўз тиккил на дўсту на бегонага.

Яхшиси, ўғлингга тезликда сим қоқ,
Дегил: Келмасанг гар, оқ қиламан, оқ!

Магар шоир бўлсанг ғазал ёз, ёз фард,
Лекин топилмайди ўқийдиган мард.

Ижро эт шеърингни ўзинг баралла,
Дегил: қотирибман, уҳ, баракалла!

Набиранг кўнглига изласанг калит,
Бир жуфт чақич беру ўзингни танит.

Улфат изламагин кўча юзидан,
Ҳозир ҳамма кетган пулнинг изидан.

Ниҳоят қартайиб, ҳориб толгайсан,
Барча ташаббусни қўлга олгайсан.

Бир кун трамвайга чиқсанг ҳойнаҳой,
Сенга бирор кимса бўшатмагай жой.

Холи ўриндиққа тушса гар кўзинг,
Ўтиринг, домла! — де ўзингга ўзинг.

Кимлардир тортмасин, ташвиш, жабрингни,
Албатта, қаздириб қўйгин қабрингни.

Бир жуфт сўз ўйдиргин мрамар тошга ҳам:
“Бу ерда ётибди Энг Яхши Одам!”

Ахир тиригингда йўқлашмади, бас,
Ўлганингдан сўнг ҳам ҳеч ким эсламас.

Хуллас, йўқолмагай меҳру оқибат,
Бунинг чорасини изла, топ фақат.

1994

ТЕЛЕФОН ДАФТАРИ

Сира ажаб эмас,
Шомдан то саҳар
Ўнлаб дафтарларга кўмилиб қолсам.
Телефон дафтари —
Лекин, бу дафтар...
Юрагим безиллар, қўлимга олсам.

Унда қанча-қанча дўсту қадрдон,
Таниш-нотанишнинг номлари бордир.
Бири Инсон эди, то ҳануз Инсон,
Бошқаси, афсуски иблисга ёрдир.

Бири бойиб кетган, қув, иззатталаб,
Балки ўзгартирган эски рақамин.
Бирови, кўзимнинг ёғини ялаб,
Мендан аллақачон узган қадамин.

Бировига эса ёқмабди мансаб,
Атрофин ялтоқи зотлар ўрабди.
Қай куни қирқ йиллик дўстига қараб,
Исминг нима эди, — дея сўрабди.

Манови камтарин, йўқсил танишим,
Кўнгли ўсмасмиди битта сўзимдан.
Мен ҳам ўзгардимми? Мўлми ё ишим?
Бир бор йўқламабман. Гина ўзимдан...

Фожиа эмасдир бу гаплар зинҳор,
Балки қай бирини тузатса бўлар.
Лекин дафтар ичра қатор ва қатор,
Марҳум дўстларимнинг номлари турар.

О, менинг қалби пок биродарларим,
Қонингиз не учун бемаҳал тинди.
Сиз йўқсиз — мен учун давралар ярим,
Куним кимларгадир қолмишдир энди.

Ҳа, номард бўлса ҳам ширин шу ҳаёт,
Ҳа, заққум бўлса ҳам ғанимат зумлар.
Биламан, ортига қайтмас коинот,
Биламан, тирилиб келмас марҳумлар.

Балки ўчирсамми номларин? Асло!
Чўчийман, ўзимдан дакки егандай.
Улар, рақамларин терсам мабодо,
Юлдузлар ортидан “Лаббай” дегандай.

1994

ШАРҚ ҲИКМАТИ

Тахтга талпинасан ғазабга тўлиб,
Чиқармоқ бўласан оламшумул чанг.
Ҳар ойна кўтарган Искандар бўлиб,
Темур саналмагай ҳар қандайин ланг.

Ўзбекнинг давлати қарор топган чоғ,
Маймунжон терарди қайси бир наслинг.
Ўз юртинг шаънига туширмагин доғ,
Ахир одам эрур сенинг ҳам аслинг.

Ҳар ким шоҳ бўлай дер иложин топса,
Урингай, тарихга келса ҳам малол.
Фалак чаппа кетиб, омадинг чопса,
Шарқнинг бир ҳикматин яхши англаб ол:

Подшоҳ деганлари куну тун бедор,
Халқининг меҳрибон дояси бўлур.
Бежиз айтмаганлар, асл ҳукмдор,
Худонинг ердаги сояси бўлур.

1994

МАЙНА

Боғнинг қий-чувига қулоқ тутаман,
Бу ерда турфа хил қушлар айланар.
Саъва-ю қалдирғоч — ўзи бир жаҳон,
Ва лекин кўпайиб кетмиш майналар.

Бундай олғир қушни кўрмаганман ҳеч,
Бир чўқиб ўн қарар — тегар жонингга.
Унга фарқи йўқдир: кундузми ё кеч,
Дангал шерик бўлар дастурхонингга.

Юришини кўрсанг, олифта, сатанг,
Балки сепиб олган фаранг атрини.
Мусича ўзини эплайди аранг,
У-чи, ерга урмас сира қадрини.

Айни пишган чоғи боғингда кишмиш,
Эгалик қилади эккандай ўзи.
Яхшиям йўқ унда ўттиз икки тиш,
Яхшиям ҳамённи пойламас кўзи.

Улгурса ер юзин айларди тақир,
Сўнгра бир-бирин еб, топарди барҳам.
Дунёда инсофли қушлар кўп ахир,
Улар соясида яшар майна ҳам.

1994

ЯХШИЛИК ВА ЁМОНЛИК

Эл аро юради бир нақл,
Халқ уни такрорлаб айтади.
Кимсага ёмонлик қилмагил,
Бир куни ўзингга қайтади.

Дарвоқе, панд берсанг бир жонга,
У ҳам тинч турарми ҳеч замон.
Дейдилар, туфласанг осмонга
Юзингга тушгайдир бегумон.

Яхшилик қилсанг-чи, сен, бироқ,
Қайтарми у сенга? Бу мубҳам...
Бошини силасанг гоҳи чоқ
Қўлингни тишлайди итинг ҳам.

1994

ДУНЁ

Бир кимса умрининг сўнгига қадар,
Йиғди молу дунё, йиғди сийму зар.

Уни қизиқтирди на дўстнинг ҳоли,
Ва на қўшнисининг ўксик аҳволи.

У чиндан мол-мулкнинг жоловин тутди,
Фақат нафс ортидан от суриб ўтди.

Бир куни ба ҳукми тақдири азал,
Шамширин кўтариб келди-ку ажал.

Энди на сийму зар қутқара олур,
На биллур, на гавҳар қутқара олур.

Рози ё норизо — фарқи йўқ мутлоқ,
Бундай чоқ чорасиз ҳатто дўст-ўртоқ.

Бешафқат ажалга берар экан тан,
У деди: “Шу экан, дунё шу экан”.

Марҳумга марҳумлик кўрилгай лойиқ,
Уни қабристонга элтди халойиқ.

Уюм тупроқ бўлди қувончи-ғами,
Кимдир боқиб деди: “Шунга шунчами...”

1994

* * *

Пайдо бўлганида замин бир замон,
Аввал яралгандир дарахт ва ҳайвон.
Бул икки соддани алдамоқ учун
Ақлини пеш қилиб чиққан сўнг Инсон.

1994

* * *

Одатда улфатлар бўлишганда жам,
Қизишиб дейдилар: дунё — бири кам.
Ажиб бир зиддият: охирги қадаҳ,
Ортиқ бўлганини ўйламас ҳеч ҳам.

1994

* * *

Бир йўл чеккасида ётибман нолон,
Чорасиз бўлсам-да, мен ҳам тирик жон.
Устимга отингнинг сояси тушди,
Жиловини нари тортсанг-чи, нодон.

1994

* * *

Балки чаман бўлар дашти Карбало,
Балки, беҳишт мавжуд юлдузлар аро.
Менинг Ўзбекистон — Ватаним бордир,
Уларнинг баридан аълороқ, аъло!

1994

ВАТАН

Агар дўстлар эрур содиқ бир-бирин қийратиб бўлмас,
Агар қилғил неча фитна аларни айратиб бўлмас.
Демишлар: мору қушни бир қафасда асратиб бўлмас,
Ватандан айри кўнгилни билингки, яйратиб бўлмас.
Баайни банди булбулни чамансиз сайратиб бўлмас.

Ватан деб мен баён қилдим, аё дўстлар, мухаммасни,
Ватанни ким улуғ билди, азиз билдим мен ул касни.
Ватан деб жўш урар эрса кўтаргум бошига хасни,
Ватандан айри кўнгилни билингки, яйратиб бўлмас.
Баайни банди булбулни чамансиз сайратиб бўлмас.

Надомат бирла боқғайман ватансизларга ҳар доим,
Эгиб бошини зор йиғлар, агарчи давлати қойим,
Фақир бўлсам-да бор юртим — тожу тахтим, борар жойим.
Ватандан айри кўнгилни билингки, яйратиб бўлмас.
Баайни банди булбулни чамансиз сайратиб бўлмас.

Боболар кечмишин ҳаргиз фаромуш айламанг, дўстлар,
Ҳақиқат тонги отганда ани туш айламанг, дўстлар,
Агар ким эътиқодсиздур, ани хуш айламанг, дўстлар,
Ватандан айри кўнгилни билингки, яйратиб бўлмас.
Баайни банди булбулни чамансиз сайратиб бўлмас.

Диёрим Ўзбекистондур, ки андин ифтихорим бор,
Демакким, ҳур адолатлиғ, давлати барқарорим бор,
Онамдек меҳрибон, мунис Ватан бор, ғамгузорим бор,
Ватандан айри кўнгилни билингки, яйратиб бўлмас.
Баайни банди булбулни чамансиз сайратиб бўлмас.

Ватан, сен ҳур, йўлинг шонли, қадамни ташлагин шахдам,
Фахр-ла боқғай Абдулло, кўзида шодлигидан нам
Паноҳингни тилаб Ҳақдин дилида илтижо ҳар дам,
Ватандан айри кўнгилни билингки, яйратиб бўлмас.
Баайни банди булбулни чамансиз сайратиб бўлмас.

1994

БУЮКЛИК

Осмону фалакда мўъжаз юлдуз — тош
Минди ўз табиий тайёрасига.
Роса бўшлиқларда дайдиғач бебош,
Урилди Муштарий сайёрасига.

Муштарий дегани офтоб мисоли
Фазо карвонида муҳташам нордир.
Не кечди у шўрлик юлдузнинг ҳоли,
Вазни тоғ қошида зиғирча бордир.

Буюклик қудратин сезмай ё сезиб,
Ўзи излаб топмиш сўнгги маррани.
Муштарий самода миллиард йил кезиб,
Ахир ахтармаган ўша заррани.

Таажжуб қиламан, буюклик асли,
Танлаган йўлидан бурилмас экан.
Зарра буюкликка урилгай, аммо,
Буюклик заррага урилмас экан.

1994

ДИЛ ОҒРИҒИ

Қўл оғриғи босилса
Дил оғриғи бошланар.
Олис хотиралардан
Кўнгил тагин ғашланар.

Сокин ўтган бир дами,
Эслолмайман, ё Раббим.
Тақдир қўлида ёйдек
Эгилиб борар қаддим.

Яхши билан ёмонни
Етолмайин фарқига,
Фақат йўл излаб ўтдим,
Муҳаббатнинг аркига.

Бир қарасам, пайкондек
Умр учиб кетмишдир.
Билмадим, у чақин — ўқ
Қай манзилга етмишдир.

Қайдадир интилганим —
Муҳаббатим қаёнда,
Балки мен бу ёнда-ю,
Қалбим эса у ёнда.

Инсон умри шул экан —
Йўли тўла надомат.
Гар васлингга етказса
Кела қолгил, қиёмат.

Ҳаётимнинг маъносин
Бир нафасга қайтиб бер.

Майли, сўнгра барчасин
Достон қилиб айтиб бер.

Мушкул экан бу қадар
Эзгуликка етишмоқ.
Ҳаёт-ку, бир чистондир,
Муҳаббат ҳам топишмоқ.

Қўл оғриғи босилса
Дил оғриғи бошланар.
Олис хотиралардан
Кўнгил тағин ғашланар.

1994

ВИЖДОН

Жаҳон шоирлари виждон ҳақида
Азалдан минг-минглаб байтлар ёзмишлар.
Виждон-ку, аслида собит ақида,
Кимлардир бу йўлдан гоҳо озмишлар.

Балки виждон дея тинмай чекиб оҳ,
Ҳайқириб юрмайди ҳар қандай одам.
Топилгай боболар ҳикматларин гоҳ,
Шунчаки насиҳат дегувчилар ҳам.

Қай битта нарсага муҳтож бўлса гар,
Энг аввал ўшанга топингай инсон.
Майли, уммон қадар ё зарра қадар,
Ҳар нечук қалбларда бор бўлсин виждон.

Магар кетар бўлса виждон бош олиб,
Иймон ҳам у билан бирга кўчгайдир.
Буткул марду номард таянчсиз қолиб,
Чоҳ узра чирпирак бўлиб учгайдир.

Девлар қутулгандек Сулаймон ўлиб,
Бетизгин туйғулар ҳар ён югургай.
Қалб деган истеҳком посбонсиз бўлиб,
Энг аввал нафс унга ўзини ургай.

Ҳақиқат аталмиш равшан қуёшни,
Очиқ дийдаларки, илғамас кўриб.
Авлиё дегайлар сўқир авбошни,
Адолат ўрнини эгаллар фириб.

Иложин топсалар ҳар қандай онда
Эл-юртни чалғитиб қўярлар осон.

Гар ҳакам бўлсалар бирор майдонда,
Мағлубни ғолиб деб этарлар эълон.

Қуппа-кундуз куни киприк қоқмасдан
Ёлғон сўзлай бошлар даҳолар ҳатто.
Кимлардир умрида бир шам ёқмасдан,
Машғал бўлмоқликни қилгайлар даъво.

Виждон кетган жойда албатта бир кун,
Илондек қўзғолур бўҳтон ва тухмат.
Бу ёруғ оламда одамзод учун
Бормикан улардан ортиқроқ кулфат.

Виждонсиз кимсага дуч келган нафас
Кофир ҳам дод солгай: Асрагил, ё Рабб!
Оддий бисмиллони билмайдиган кас
Илтижо қилгайдир қиблага қараб.

Виждондан айрилиб қолган фурсатда
Бошланар тож-тахтга ружу дафъатан.
Не-не зукко халқлар қолиб ғафлатда,
Тўзғиб кетажакдир бутун бир Ватан.

Ҳа, ўзинг ёрлақа, яратган эгам,
Иблис юракларга қутқу солмасин.
Виждондан мосуво этмагин ҳеч ҳам,
Токи у хотирот бўлиб қолмасин.

1994

ЭРКИНЛИК

Эгаси йўқ тулпорман,
Дала-даштда кезгувчи.
Учиб юрган шунқорман,
Ҳар шарпани сезгувчи.

Қўлга тушсам тулпор деб
Қўпкарига солурлар,
Ё, бос, қани, шунқор деб
Ўлжасини олурлар.

1994

ШУКУР БУРҲОН

Азамат бир чинор,
Айқирган дарё.
Ундан нарироқда салобатли тоғ.
Тепада поёнсиз ҳайбатли само,
Атрофда уфққа туташ дала, боғ.

Чинор соясида улуг мўйсафид
Сокин кузатади еру осмонни.
У Шукур Бурҳондир, гоҳо шу тахлит
Тасаввур қиламан Ўзбекистонни.

1994

БОШПАНА

То ҳаёт экансан бу олам аро
Бошингга савдолар тушгай ранг-баранг.
Гоҳида шукр айлаб севинсанг, гоҳо
Жуда кўп нарсадан совир ҳафсаланг.

Юрагингни сиқар минг битта савол,
Дўст деб билганингнинг адоватлари.
Қийнар унутилиш, мавҳум истиқбол,
Ўтган йўлларибнинг надоматлари.

Дейсан наҳот голиб дунёда иблис,
Наҳот яхшилиқнинг боши доим ҳам.
Чулғаб олганида шундайин бир ҳис,
Қайга қочар эдинг, бечора одам.

Фақат табиат бор — илоҳий маскан,
Фақат ўшанга сен беписанд боқма.
Лоақал уни сен танигин, Инсон,
Ёлғиз бошпанангни ўт қўйиб ёқма.

1994

ҚАЙСАР БОЛА

(Қизиқчилар бисотидан)

Бор экану йўқ экан,
Бир бола бўлган экан.
Ҳаммани сенсирашни
У одат қилган экан.
Отани ҳам сен дермиш,
Онани ҳам сен дермиш.
Бир кун муаллим унга
Шундай деб танбеҳ бермиш:
Сенсирайсан ҳаммани,
Шу жумладан мени ҳам.
Бундай хунук одатни
Ташлагин энди, укам.
Менинг бир маслаҳатим
Натижа берар балким.
Сиз дейман деб барчани
Юз марта ёзиб келгин.
Эртасига болакай
Вазифани бажармиш.
Айтганини юз эмас,
Икки юз бор қайтармиш.
Муаллим шод: “Мен сенга,
Ҳа, ишонган эдим-да”.
Бола дермиш: “Сени бир
Хурсанд қилай дедим-да”.

1994

* * *

Оламда ҳеч нарса эмас ягона,
Беш панжанг мисоли турфа замона.
Агар бир оқилни учратсанг, билки,
Унга тўғри келгай юзта девона.

1994

* * *

Паймоналар ўз-ўзидан тўлган эмас,
Мангулик ҳам бир лаҳзада бўлган эмас.
Ҳой рақибим, алай-балай дема менга,
Мен ўлмайман, чунки бобом ўлган эмас.

1994

* * *

Ишлари иғво-ю туҳмат ва риё,
Алдамчи, ҳаромхўр, иймонсиз бало.
Агар уларни ҳам яратган бўлсанг
Кимдан гина қилай энди, эй худо.

1994

* * *

Шеърим, айтган сўзим, ба ҳукми замон,
Тарқалиб кетдилар ҳаммаси ҳар ён.
Қалбларда тинч-тотув яшарми улар,
Бозор иқтисоди билан ёнма-ён.

1994

БАЙРАМ

Токи тирик экан дунёда одам,
Унга ҳамроҳ эрур гоҳ шодлик, гоҳ ғам.
Эртанг не бўлишин билмасман аммо,
Тинч ўтган ҳар кунинг, албатта, байрам.

Ёрдан айри кечса — ҳар лаҳза абас,
Вафосиз дўстни ҳам дўстим дема, бас.
Кенг жаҳон сен учун бўлмасдан қафас,
Тинч ўтган ҳар кунинг, албатта, байрам.

Демагил, чопқирдир омадим маним,
Ҳеч қачон беланмас лойларга шаъним.
Устингдан ёзмасдан бир номард ғаним,
Тинч ўтган ҳар кунинг, албатта, байрам.

Оддий нарсаларни кўзга илмай гоҳ,
Олис юлдузлар деб чекамиз оҳ-воҳ.
Бошингни қотирмай ёнингдаги моҳ,
Тинч ўтган ҳар кунинг, албатта, байрам.

Оламда базму айш учрар аломат,
Беморга бормикан ундан ҳаловат.
Майлига ёвғон ич, лекин саломат,
Тинч ўтган ҳар кунинг, албатта, байрам.

Энг аввал тинч бўлсин кўксингда виждон,
Тинч бўлсин элу юрт, Ватан жонажон.
Ғуборга чулғанмай шу еру осмон,
Тинч ўтган ҳар кунинг, албатта, байрам.

Яшашнинг шавқин сур сира толмасдан,
Шеъринг ёз, пайсалга энди солмасдан.
Фақат қартайганда севиб қолмасдан,
Тинч ўтган ҳар кунинг, албатта, байрам.

1994

ХОТИРА

Мағрибда ёвузлик кўтарганда бош,
Сиз содиқ қолдингиз эзгу ниятга.
Ёмғир ёпинчиғу ёстиғингиз тош,
Қалқон бўлолдингиз инсониятга.

Она юрт бағридан жуда ҳам йироқ,
Ўзга манзилларда топширдингиз жон.
Хануз кўксимизни тирнайди фироқ,
Гарчи сиз музаффар, ғолиб, қаҳрамон.

Гарчи Ватан сизни ҳамиша ёдлар,
Лекин армонингиз сиғмас қабрга.
Ҳали туғилмаган не-не зурёдлар,
Барчаси кетдилар сиз билан бирга.

Заминда чарх урар руҳингиз бедор,
Қолган тирикларнинг тинчини ўйлаб.
Чарх урар, Чотқолга термулганча зор,
Қаршининг бепоён даштлари бўйлаб.

Озод Ўзбекистон бош эгиб бу кун,
Шаҳид фарзандларин номини йўқлар.
Қай бири бедарак, қай бири беун,
Узоқ сарҳадларда жимгина ухлар.

Мангуга тинмишдир қалб туғёнлари,
Энди хотирангиз йўлдошдир бизга.
Халқимнинг фидойи мард ўғлонлари,
Аллоҳнинг раҳмати ёғилсин сизга.

1994

АДОЛАТ

Йўқсилга дедилар: Даъвойингдан кеч,
Мана ол, сийму зар сенга кафолат.
Йўқсил улар гапин тингламади ҳеч,
Адолат, деди у фақат, адолат!

Бадавлат кимсага бердилар савол,
Дедилар: Нима бор кучлироқ пулдан?
У жавоб қайтарди: — Қўрқаман алҳол,
Адолат ахтарган ўша йўқсилдан.

1994

ХАЛҚ

Ҳамма нарса ўтади, мансаб, шону шавкат ҳам,
Шириндан ширин қолур, талхдан эса қолур талх.
Бир куни тупроқ бўлур, тенгсиз шамси талъат ҳам,
Фақатгина халқ яшар, фақатгина қолур халқ.

Гоҳида кўзда ёшу гоҳида хандон бўлдик,
Гоҳида болға бўлсак, гоҳида сандон бўлдик,
Ахийри кулиб толе, соҳиби даврон бўлдик,
Фақатгина халқ яшар, фақатгина қолур халқ.

Номингни қаро деган — пахтагинам, сенмисан,
Лўппи дея ютганим — лахтагинам, сенмисан,
Авахтада бош урган тахтагинам, сенмисан?!
Фақатгина халқ яшар, фақатгина қолур халқ.

Ўзбекнинг пешонасин пўлатдан яратмишдир,
Юмушини маломат, заҳматдан яратмишдир,
Бир сўз билан айтганда — меҳнатдан яратмишдир,
Фақатгина халқ яшар, фақатгина қолур халқ.

Тингласанг туганмаслик афсонаси бор бу эл,
Саркардаси, шоири, таронаси бор бу эл,
Минг оқилга арзирлик девонаси бор бу эл,
Фақатгина халқ яшар, фақатгина қолур халқ.

Фаришта эмасдирмиз, ушбу гапим сир эмас,
Ҳар учраган эшону, ҳар саллалик пир эмас,
Лекин дастурхон ҳаққи, кўнглимиз ҳеч кир эмас,
Фақатгина халқ яшар, фақатгина қолур халқ.

Жанггоҳларда жон берган боболарни унутманг,
Мошоқ териб нон берган момоларни унутманг.

Эътиқод, иймон берган дуоларни унутманг,
Фақатгина халқ яшар, фақатгина қолур халқ.

Амалпараст, лўттибоз бўлмаган қачон ахир,
Сак бир нима емаса оғзи бўлармиш тахир,
Бизнинг барчамиз шоҳмиз, бизнинг барчамиз фақир!
Фақатгина халқ яшар, фақатгина қолур халқ.

Ўтганларни ёд этмоқ қолгандир шариатдан,
Инсон шарафи юксак миллату тариқатдан,
Ўзбекка бул фазилят юқмишдир табиатдан.
Фақатгина халқ яшар, фақатгина қолур халқ.

Олимми ё пахтакор, ким бўлмасин — одамдир,
Яъни Аллоҳ бандаси — ҳар бири бир оламдир,
Ўзбегим ўз волидам, ўзбегим ўз отамдир,
Фақатгина халқ яшар, фақатгина қолур халқ.

Аён гапки, адолат элнинг кўз, қоши бўлур.
Ургани ун оши-ю, сўкса сўк оши бўлур,
Юрт оғирин тортолган асли юрт боши бўлур,
Фақатгина халқ яшар, фақатгина қолур халқ.

Каттакон йўлга чиқдинг, йўлдошинг бўлай, халқим,
Фарзандингман, қўллайсан, қўлдошинг бўлай, халқим,
Ҳасратинг кўп дилингда, дилдошинг бўлай, халқим,
Фақатгина халқ яшар, фақатгина қолур халқ.

1994

БУРГУТ ҚИСМАТИ

Кулоққа чалинар гоҳи-гоҳида
Шундай бир ривоят, шундай бир ўгит:
Ночору ноилож қолган чоғида
Ўзини тошларга урармиш бургут.

Мен сенга илтижо қилурман, эгам,
Агар-чи тилимда шукронанг бисёр.
Меҳрингдан мосуво этма мени ҳам,
Дўстларга зор этма, душманларга хор.

Оқил бўлса ҳамки, бўлса-да нодон,
Розиман, берибсан фарзанд яратиб.
Қартайган чоғимда, тиланчисимон
Сен улар қўлига қўйма қаратиб.

Кулбаи вайронам етар менга, бас,
Яшайман сабрнинг кошонасида.
Илоё, бош эгиб юрмайин бесас
Такаббур зотларнинг остонасида.

Қарайман сарғайган тунд қуёшимга,
Секин оғиб борар умрнинг туни.
Магар раҳм этмасанг, тушсин бошимга,
Майли, ўша ночор бургутнинг куни.

1994

АБДУЛЛА ҚОДИРИЙНИНГ СЎНГГИ САБОҒИ

Бирингиз Отабек, бирингиз Кумуш,
Доим яшнаб турсин севгингиз боғи.
Ҳақиқий муҳаббат билмасин сўлиш,
Устоз Қодирийнинг бу илк сабоғи.

Адиб юрагида аламлар қат-қат,
Лекин биттаси бор, ўчмасдир доғи:
Жонни тик озодлик йўлида фақат,
Бу эса устознинг сўнгги сабоғи.

1994

* * *

Дунёда ажиб бир ҳикмат мавжуддир:
Агар бўлмай десанг бахтингдан жудо,
Агар яшай десанг рози бир умр,
Ватанинг тинч бўлсин, Ватан аввало.

Дунёда ажиб бир ҳикмат мавжуддир:
Агар бўлмай десанг Ватандан жудо,
Муносиб бўла бил унга бир умр,
Ватанга жонингни қилолгин фидо.

1994

* * *

Ачинма, шоирга хорлиги учун,
Ёки парча нонга зорлиги учун.
Билиб қўй, аслида яшайди шоир,
Дунёда муҳаббат борлиги учун.

1994

* * *

Чинор соясидан баҳраманд бўлиб,
Турфа хил эртаклар тўқимоқ осон.
Ўзинг ҳам эртанинг ташвишин қилиб,
Қайдадир бир ниҳол экдингми, Инсон.

1994

АРМОН ЭМАСМИ

Полазор қирларда чопа билмасман,
Ахир у мен учун армон эмасми?
Болалик йилларим топа билмасман,
Ахир у мен учун армон эмасми?

Хаёл гулшанида терсам чечаклар,
Жажжи набирамга бўлдим эрмаклар,
Энди онам айтмас менга эртаклар,
Ахир у мен учун армон эмасми?

Қоронғу тунларда оловлар ёқиб,
Илк шеърим ёзгандим юлдузга боқиб,
Энди ахтараман кўзойнак тақиб,
Ахир у мен учун армон эмасми?

Қанча зот дунёга келдию кетди,
Бирин душман этса, бирин дўст этди,
Бирининг бошига шон-шухрат етди,
Ахир у мен учун армон эмасми?

Мени алдаб кетди лўттибоз олчоқ,
Ишонган кишим ҳам кўрсатди яроқ,
Уларни худога топширдим бироқ,
Ахир у мен учун армон эмасми?

Шукрона айтаман, дўстларим бордир,
Бири балки кўрқоқ, бириси ботир,
Яхшилик қилдимми уларга ахир,
Ахир у мен учун армон эмасми?

Гоҳо эш бўлсам-да сиёсатларга,
Қалбимни бахш этдим малоҳатларга,
Улар деб қолдим мен маломатларга,
Ахир у мен учун армон эмасми?

Огоҳман ишқ деган кўҳна шевадан,
Муҳаббат аталмиш тансиқ мевадан,
Ортга қарай-қарай қайтдим Хивадан,
Ахир у мен учун армон эмасми?

1995

АМУДАРЁГА

Кимлигимни билар эдим озроқ,
Билар эдим суюклигимни.
Амударёни кўрганда бироқ
Билиб қолдим буюклигимни.

1995

ШОИРА ЗУЛФИЯ ОПАМИЗГА

Ўтган йиллар учун чекманг хижолат,
Узр сўрайберманг юрагингиздан.
Хижолатин тортсин ўзи табиат,
Табиат узрини сўрасин сиздан.

Заҳматкаш, меҳнаткаш шу қалам билан,
Буюк асримизнинг сиз ҳам нақлисиз.
Даврга гоҳ қувонч, гоҳ алам билан,
Баҳо бермоқликка сиз ҳам ҳақлисиз.

Табаррук бир ёшга етибсиз омон,
Аллоҳим кун берса адоғи бўлмас.
Агар юракларни забт этса инсон,
Ундайин умрнинг саноғи бўлмас.

Қоронғу тунларда оловли сўзни,
Кимки машғал қилса толе унга ёр.
Бахтли аёлман деб атабсиз ўзни,
Сиздай шоири бор халқ ҳам бахтиёр.

1995

ШОИРНИНГ ЎҒЛИ

Дейсан, молу мулк йўқ сизда зиёда,
Ҳолбуки, шоирсиз, Ватанда номдор.
Оҳ, ўғлим, бу кўҳна, бир кам дунёда,
Кимдир камтарроқ ҳам яшаши даркор.

Номимиз эшитса кимдир учунгай,
Арзийди бадавлат, туғлиман десанг.
Балки, дўстларинг ҳам тўғри тушунгай,
Абдулла Орифнинг ўғлиман десанг.

1995

БАРАКАГА ТЎЛСИН УЙИНГИЗ

Оналар, опалар, сингиллар,
Муборак бўлсин бу тўйингиз.
Ўзбекча айтганда, ҳар доим
Баракага тўлсин уйингиз.

Оналар, опалар, сингиллар,
Шодликка жўр бўлсин куйингиз.
Фақат болаларнинг бахтини ўйлаб,
Кечар бўлсин эзгу ўйингиз.

Оналар, опалар, сингиллар,
Ҳаётнинг шавқини туйингиз.
Ватанни жондан ҳам ортиқроқ,
Аллоҳим қадарли суйингиз.

Оналар, опалар, сингиллар,
Шеъримни фахрга йўйингиз.
Бир дўстим деганди сўнгги дам,
Онамнинг ёнига қўйингиз...

1996

КЎЗМУНЧОҚ

Мен эллик бешдаман,
Отам беш ёшда.
Бу ажиб ҳолатни чистон этгулик.
Менинг умрим кечар тупроқда, тошда.
Отамнинг доврўғи кўкка етгулик.

Истиқлол бешиги, о, Ота макон,
Ҳар бир қадамингга садақа жонлар.
Лаҳзада куч йиғинг Алпомишсимон,
Яловинг бўлолди мовий осмонлар.

Ерпарчин ётганда тилим — забоним,
Юксал, дединг менга, сайрагин, дединг.
Оёққа қалққанда Соҳибқироним,
Ёв босса, тиғингни қайрагин, дединг.

Кўзингга сурт дединг, фаромуш бўлган
Табаррук, муқаддас мазорларимни.
Бир зотга айландим — толеи кулган,
Кетказдинг дилдаги озорларимни.

Ҳасад билан тўлган бу кўҳна очун
Сенга ҳам суқ билан тикилар, билсанг.
Сени балолардан асрамоқ учун
Берай кўзларимни, кўзмунчоқ қилсанг.

Энди эрк абадий йўлдошинг бўлгай,
Номинг бор жаҳонда — дўстпарвар, хотам.
Иймонли ҳар бир кас йўлдошинг бўлгай,
Эй, менинг беш ёшли Паҳлавон отам!

1996

ХАЁЛ

Хаёлга берилма, биродар,
Қуш каби назар сол оламга.
Ўйламай меҳр қўй одамга,
Хаёлга берилма, биродар.

Хаёлга берилсанг мабодо,
Кўп нохуш нарсалар кўрингай.
Илоҳлар иблисдек суринай,
Хаёлга берилсанг мабодо.

Хаёлга берилсанг ногаҳон
Кўрингай Фурқатдек тўғри ҳам.
Кўрингай шу номлик ўғри ҳам
Хаёлга берилсанг ногаҳон.

Хаёлга берилсанг, очилгай
Қаршингда бир гўзал сурати.
Айни чоқ алвасти сийрати
Хаёлга берилсанг, очилгай.

Хаёлинг алдайди эҳтимол,
Дунёда диёнат бор дея,
Дайди бир кучукни нор дея
Хаёлинг алдайди, эҳтимол.

Хаёлинг пуч бўлмас, иншооллоҳ,
Сен фақат фанони ўйласанг.
Сен фақат бақони ўйласанг,
Хаёлинг пуч бўлмас, иншооллоҳ.

1996

ТАФСИР

Тузумлар ўзгарса ҳам,
Инсон ўзгармас экан.
Тизимлар ўзгарса ҳам
Инсон ўзгармас экан.
Жаҳолат даврида ҳам
Авлиё — авлиёдир.
Кафорат даврида ҳам
Анбиё — анбиёдир.
Балки даврон йўруғи
Аслан тўғри бўлгайдир.
Лекин минг бор дод дема,
Ўғри — ўғри бўлгайдир.
Ҳар қадамда бир масжид
Қурганинг билан, инсон,
Инсоф бермаса, ҳеч ким
Муслим бўлмас ҳеч қачон.
Кўпкарига кирганинг
Ҳалоллик эрур дарди.
Лекин улар сафида
От сура бир номарди.
Гоҳида садоқатли
Дўстларинг қолиб бир ён,
Йўлин топиб, қўйнингга
Кириб олгайдир илон.
Мўмин деб атар ўзин
Гоҳ яхши ҳам, ёмон ҳам.
Қайси бири ҳақ эрур?
Ўзи билгайдир Эгам.
Тузумлар ўзгарса ҳам
Инсон ўзгармас экан.
Тизимлар ўзгарса ҳам
Инсон ўзгармас экан.
Шул боисдан Пайғамбар
Умнат ғамин еганлар.
Аллоҳдан бошқасига
Сигинмагин, деганлар.

1996

ЭСКИ ЧОРИҚ

Олдинда турибди тўкин дастурхон,
Энди унут бўлган гўжанг-тариғинг.
Балки эсламассан, қайда бу замон,
Ўша, судраб юрган эски чориғинг.

Тасмадан боғланган оддий пойафзал
Гарчи йўқсилликнинг мисоли эрур.
Билсанг, у мен учун минг дарсдан афзал,
Дунё ҳикматларин тимсоли эрур.

Бир куни қутулиб зулмат-соядан
Омад нарвонида кўтаргайсан қад.
Лекин бу омонат пиллапоядан
Балки йиқитгайдир сени ҳам ҳасад.

Шунда ташлаб қочар не-не дўст, ёрон,
Ахир улар учун сўнган ёруғинг.
Оғзи қулоғига етганча шодон,
Сени кутиб олар ўшал чориғинг.

1996

МАҚТАНЧОҚЛАР

Бир куни йиғилди учта мақтанчоқ,
Ҳар ким ўз ютуғин сўйлай бошлади.
Энг юксак маррани забт этган қай чоқ?
Бошларин қашлашиб ўйлай бошлади.

Биринчиси деди: — Мен айтсам агар,
Омад деган нарс дунёда бор-да!
Ҳали аҳолиси бундан беҳабар,
Улкан бир шаҳарни ютдим қиморда.

Иккинчиси деди: — Муродга етдим,
Не-не зукколарнинг олдим ақлини.
Куппа-кундуз куни ўмариб кетдим
Машҳур бир шоирнинг қалам ҳақини.

Учинчиси деди: — Асли мен ғолиб,
Жасорат барқ урар қилган ишимда.
Қайси кун кўрпага бурканиб олиб,
Бошлиғимни сўқдим боплаб... ичимда!

1996